

*Ányos Pál szülei:
édesanyja, Róth Klára és édesapja, Ányos Ferenc*

HUDI JÓZSEF

Az esztergári Ányos-kúria leltára 1782-ből

(*Ányos Pál emlékének*)

A MAGYAR SZENTIMENTALIZMUS fiatalon elhunyt jeles poétájának szülőházát megkopott emléktábla jelzi a Bakony szívében fekvő Nagyesztergáron. A Zirc közelében található falu fő utcájában, a Petőfi (ma: Radnóti) utcában 1959-ben emeltek emléktáblát, amely jelzi, hogy „*ebben a házban született 1756. dec. 23-án Ányos Pál*”.¹ A kutatás azóta ismét tisztázta, hogy nem december 23-án, hanem 28-án született a költő.² Az emléktáblán kívül a katolikus templom közelében 1779-ben épült egykori Ányos-kúria is őrzi a költő emlékét.

A két „szülőháznak” az a magyarázata, hogy az esztergári birtokot megszerző és újjáépítő *Faiszi Ányos Ferenc* kezdetben a falu közepén épített egy egyszerű, parasztházhoz hasonlatos hajlékot, melyet később felcserélt a társadalmi helyzetének jobban megfelelő kúriával.

A költő családját megörökítő irodalomtörténeti munkákban család származásával, XVIII. századi felemelkedésével csak nagy vonalakban, gazdálkodásával, gazdasági viszonyaival alig, életmódjával egyáltalán nem foglalkoztak.³ A községtörténet előbb magyarul, majd magyarul-németül megjelenő XVIII. századi fejezete viszont sok gazdaság- és életmódbeli adattal gazdagította korábbi ismereteinket.⁴ Jelen közleményünk Ányos Ferencné halála utáni ingóságleltár közlésével enged betekintést a kúria mindennapi életébe.⁵

A szöveget eredeti helyesírás szerint közöljük, melyet annyiban egységesítettünk, hogy a mondatokat (a leltárbeli sorokat) nagy kezdőbetűvel írtuk, a figyelmetlenségből vagy a latinus írásmódból eredő, hiányzó és értelmetlen nézőképeket (ezüst-ezüst, fabul-fábul, kepek-képek, szekek-

¹ BÁNDI 1980. 84., BÁNDI 1996. 183.

² LŐKÖS 1984. 7.

³ CSÁSZÁR 1912., LŐKÖS 1984.

⁴ IRÁNYI László: *Az Ányos-család élete.* = IRÁNYI 2000a. 39–47., Uő.: *Das Leben der Familie Ányos.* = IRÁNYI 2000b. 113–121.

⁵ Az osztálylevélben szereplő adatokat elsőként Irányi László hasznosította elemzésében.

FORRÁSKÖZLÉS

székek, tanyer–tányér) kitettük, a közneveket, jelzőket, igéket mindenütt kisbetűvel írtuk.⁶

A[nn]o 1782 Die 17a Maii In Pos[ses]sione Esztergár⁷ Nehai Nemz[e]tes és Vitézlő Feiszi Anyos Ferencz in mediatus successori⁸ úgy mint János, Anna, és Ignácz gyermekei között következő mobiliakbul valo osztál lett meg.

Az residentionalis házban.

1o	Az első szobában találtak.	No.
	Vörös plusz szék no	8
	Kanapé megyszínű rasával ⁹ bevont és ló sörrel ¹⁰ töltött kemény fábul 4 személre való	1
	Kis asztal török magyarofával ki rakot	1
	Ruha tartó fogas lágy fábul	1
	Kis tűkór	1
	Nagyobb kép	3
	Középszerű kép	11
	Kisebb kép	12
	Kis kereszt fekete füstekel és aranyozot	1
	Szentölt víz tartó Sz[ent] Veronika képe tatai edényből	1
2do.	Az második szobában találtak	
	Székek zöld rosával bevonyva kemény fábul	6
	Kanapé zöld materiával bevont és ló szőrel töltött két személre	1
	Kis asztal ki rakot	1
	Asztal nagyobb három darabbul álló lágy fábul	1
	Török asztali szőnyeg	1
	Puska tartó fogas kemény fábul	1
	Közép szerű képek	11
	Kisebb kép	2
	Sz[ent] Clára képe övegben álló	1
	Kemény ¹¹ fábul egy személre való nyoszolák	2
	Bőr ládo	1
	Szentölt víz tartó kereszt tatai edényből	1
	Ezüstbül ¹² osztogató kalány próbás ¹³	2
	Ezüst evő kalány próbás	9

⁶ MOL P 6. Az Ányos család levéltára. Évrendezett iratok, 1782. Ányos Ferenc örökösei ingóságainak osztálya (vagyonleltára). Esztergár, 1782. május 17.

⁷ 1782. év május 17. napján, Esztergár faluban.

⁸ helyesen: *immediatus successori* (latin) = közvetlen örökösei

⁹ értsd: rózsával

¹⁰ értsd: lószőrrel

¹¹ A sor elején eredetileg: *ágy*, áthúzva.

¹² Ezután: *két fe*, áthúzva.

¹³ értsd: próbás, vagyis ötvösmester által megvizsgált.

	Ezüst cave kalány ¹⁴ próbás	5
	Ezüst cave kalány próbátlon	7
	Ezüst kés próbás pár no.	2
	Ezüst kés próbátlon pár no.	6
	Ezüst só tartó belül meg aranyozot próbás	2
	Ezüst só tartó nagyobb egészen meg aranyozot	1
	Ezüst gyertya tartó próbás	2
3o	Harmadik szobában találtotot	
	Székek kemény fábul karmasin színű szőr atlacsal be vont	
	és ló szőrrel meg töltötték no.	12
	Kanapé székekhez hasonló 4 személre való	1
	Asztal lágy fábul 24 személre való	1
	Kis asztal kemény fábul három	3
	Ostablás kis asztal lágy fábul	1
	All ¹⁵ olmáriom avét diofával kirakot	1
	Pohárszék kemény fábul	1
	Képek kisebbek	7
	Ürmös korsok fehér övegéből	11
	Kavés candler	1
	Polczolan fincsa ¹⁶ csokoládés	2
	Caves fincsa porcelán	3
	Confect tányér holtis edény	13
	Masdo korso tatai edény	1
	Uborkás csése tatai edény	2
	Fekete nyelű kés pór ¹⁷	6
	Pinczetok öt palackval	1
	Réz gyertya tartó	5
	Szél gyertya tartó övegestül	2
4to	Negyedik szobában találtotot	
	Fekete bőr szék	4
	All ¹⁸ olmáriom avét dio fával kirakot	1
	Tornyos ágy	2
	Képek egy keresztel együtt	7
	Öveg szentőt víz tartó	1
	Asztal diofábul	1
	Szőnyeg	1
5o	Ötödik szobában találtotot	
	Sárgo poszto székek	5
	Kanapé sárgo posztoval bevont 4 emberre	1
	Ruha tartó fogas lágy fábul	1
	Középszerű képek	13
	Coridon	2

¹⁴ értsd: kávéskanál

¹⁵ helyesen: álló

¹⁶ értsd: porcelán findzsa

¹⁷ pór = paraszti

¹⁸ helyesen: álló

FORRÁSKÖZLÉS

	Török magyoro fából kis asztal	1
	Jerusalemi kereszt	1
6o	Hatodik szobabon találtotott	
	Papiros képek	16
	Nyoszola kemény fából	2
	Ruha tarto lágy fából	2
	Kis asztal kemény fából	1
7o	Hetedik szobában találtotott	
	Fa szék kemény fából hat	6
	Asztal lágy fából	1
	Nyoszola kemény fából ketei ¹⁹	3
	Ruha tarto lágy fából	1
	Képek	17
	Eczetes öveg nagy tele eczetel	11
	Kisebb öveg tele eczettel	3
	Eczetes hordo tarto fa	1
	Eczetes hordo ketei egy fertalos egyik egy akos tele	3
8o	Cseléd szobában találtotott	
	Egy hoszi asztal a cseledek[ne]k	1
	Soo öllő ²⁰	1
	Hus vágo torsok ²¹	1
	Pap	2
	Mángollo	2
9o	Kónyhábbon találtotott	
	Asztal	1
	Czin olmariom lágy fából	1
	Fa tálos	2
	Hus vágo törsök	1
	Vizes csöbör	1
	Viz hordó kis lait a számárra	2
10o	Az életes kamorában találtotott	
	Nagy pincze tok	[1] ²²
	Vasas ládo	[1] ²³

Az örökösödési osztályos eljárásra *Róth Klára* 1782. április 4-én Esztergáron bekövetkezett halála után készült, s kiterjedt az örökösök közt felosztott ingatlanokra, ingóságokra, a csekély állatállományra, terményekre és a gazdasági felszerelésre is. Ányos Ferencné halála előtt hosszabb ideig betegeskedhetett, ugyanis gyermekei már február közepén is halálos betegnek

¹⁹ értsd: a 3 nyoszolya közül kettő kemény fából készült.

²⁰ értsd: sóórló, sódaráló

²¹ értsd: törzsök

²² A rovat kitöltetlen.

²³ A rovat kitöltetlen.

tartották, s végrendelezését szorgalmazták.²⁴ Végrendelet nélkül halt meg, ami később bonyodalmakat okozott.

Ányos Pál pálos szerzetes nem tartozott az örökösök közé, csak három élő testvére: *Ányos János* (1751–1803), *Ányos Anna* (1754–?) és *Ányos Ignác* (1762–1829).²⁵ Az örökösödési eljárás (1782–1786) során békésen megosztottak az ingóságokon, az ingatlanok elosztása viszont már bonyodalmakat okozott. A kúriát és tartozékait a legidősebb testvér, János tartotta meg, amiért Ignác 1783-ban 2764 forint 59 krajcár megváltási összeget fizetett öccsének.²⁶ Anna hiába követelte a leányrész kiadását, kizárták az esztergári örökségből.²⁷

Az ingóságok fentebbi összeírásából egy 7 szobából, ahhoz tartozó cselédszobából, konyhából és egy kamrából álló földszintes, nádtetős²⁸ vidéki nemesi udvarház képe tűnik elénk.²⁹ A szerény, praktikus célokat szolgáló házbelső elárulta, hogy tulajdonosai újbirtokosok, akiknek nem volt ideje komoly vagyont felhalmozni, de már elég tehetősek ahhoz, hogy a kisbirtokos nemesektől külsőségekben is megkülönböztessék magukat.³⁰

A keményfából, színes, mintás huzattal készült kanapék, az intarziás berakású kis asztalok, a kis tükör, az álló almáriumok a köznemes birtokosi életforma, reprezentáció részét képezték. A rengeteg (mintegy száz) kép, közte a sok szentkép a katolikus család szilárd vallásos kötődését fejezte ki. Szent Klára és Szent Veronika „képei” a kedvelt szentek kultuszára utaltak.

²⁴ SZAJBÉLY 1994. 40. Ányos 1782. február 11-én Elefánton kelt levelében írja öccsének: „Édesanyánknak közelgető utolsó órájáról tudósított a napokban bátyánk...” Március 2-án a végrendeletet is szóba hozza neki: „Otthon voltál hát? be szerencsés vagy! de elég szomorú körülállásokban! írj, ha valamit hallasz édesanyánkról, mert engem már régtől fogva senki sem tudósít; bár édes öcsém a testamentom csinálását jobban sarkalltatd volna, a halasztás kárunkra lehet.” A halál fogadtatásáról és a családi osztozásról nem maradtak fenn levelei.

²⁵ HUDI 1994. 206., IRÁNYI 2001. 16. A fitestvérek vármegyei karriert futottak be: Ányos János Veszprém vármegyei alispánja, országgyűlési követe, Ignác főszolgabírója és táblabírája volt pályája csúcán.

²⁶ IRÁNYI 2000a. 43., IRÁNYI 2000b. 118.

²⁷ IRÁNYI 2000a. 44., IRÁNYI 2000b. 118

²⁸ MOL P 6. Az Ányos család levéltára. Évrendezett iratok, 1779. Az új épületre tett költségek kimutatása. Esztergár, 1779. június 7. A tételek közt a nádazás költsége is szerepel.

²⁹ Parraghy László volt zalai főszolgabíró mihályfai „residentialis háza” 1759-ben két szobából és konyhából állt, sümegi városi háza pedig három szobás, konyhás, cselédszobás volt. Vö. BENDA 2006. 254–255.

³⁰ A jómódú köznemes családból származó Deák Ferenc az egyemeletes söjtöri kastélyban (korábban vármegyei katonai kvartélyházban) született, gyermekkorát viszont Antal bátyja kehidai földszintes, az Ányos-kúriához hasonló nagyságú lakóházában töltötte. MOLNÁR 2003a. 9., 2003b. 15–20., 25–34. A XVIII. század végétől nagyobb arányban épített, igényesebb nemesi udvarházakról KÓSA 2002. 275–276.

A képek egy kisebb része a frissen alapított családi ősgalériához tartozhatott: festmény készült az esztergári birtokot visszaszerző és a falut betelepítő *Faiszi Ányos Ferenc*ről (1718–1779) és feleségéről, *Gadóczy Róth Kláráról* (1728–1782), mely a XX. századig számos új ábrázolással gazdagodott.³¹ Más családoknál is divat volt különböző méretű kép készíttetése. Ányos Pál 1783-ban írt novellájában (*Egy kisasszonynak levele kedvesséhez*) a Balaton mellékére szüleivel együtt utazó kisasszony kedvese képét is magával viszi a kéthetes útra.³² Az Ányost ismerő *Kazinczy Ferenc* (1759–1831) abaúji, zempléni köznemesként családtagokról is őrzött, írófejedelmként pedig íróbarátaiktól, levelezőpartnereitől is beszerzett arcképeket – tudatosan építette irodalmi ikonográfiai gyűjteményét.³³

Az Ányos család társadalmi helyzetét az igényesebb kivitelű, tatai³⁴ és holicsei³⁵ gyártású kerámiatárgyak, az ezüst és aranyozott ezüst, aranyműves által bevizsgált étkészlet, az ezüst és porcelán kávékészlet sugározták. A kávéivás szokása a XVIII. század második felében a nyugat-magyarországi, dunántúli köznemesi társadalomban már általánosnak mondható – az 1780-as évektől kezd elterjedni a városi-mezővárosi polgárság körében is.

A tárgyak közül feltűnően hiányoznak a könyvek és az órák, holott tudjuk, hogy a költő apja és testvéröccse, Ányos Ignác (1762–1829) is a művelt, könyvszerető emberek közé tartozott. A családi könyvtár a XX. század elején még őrizte a XVIII. századi könyvtár darabjait, később azonban szétszóródott.

A korabeli köznemesi kúriáknak elengedhetetlen tartozéka volt az állóvagy falióra, de előszeretettel vásároltak zsebórát is a nemesek. Ugyancsak lennie kellett valamilyen „úri” zeneszerszámnak is.

Az Ányos család mindennapi életéhez is hozzá tartozhatott az óra. A költő 1779-ben írt *Érzékeny gondolatok* c. versének XXXII. strófájában az ifjú sze-

³¹ Ányos Pál költő szüleinek festményéről fotóreprodukción közölt CSÁSZÁR 1912. 16., 40. oldalt követő betétlapon. A szakirodalomban a Róth családnév többféle változatban (Róth, Rötth) fordul elő, mi ezt az alakot használjuk.

³² LŐKÖS 1984. 244.

³³ 1794-ben pl. Pálóczi Horváth Ádám küldi a képét az írófejedelmnek. KAZINCZY 1979. 68. Bessenyei György 1802-ben azt írta neki, hogy képet nem tud küldeni, mivel nem rajzoltatta le magát. „*En képet csak elevenen használom.*” (uo. 97.) Kazinczy ezen év végén Csokonairól is képet akar festetni (uo. 101.). 1803 tavaszán Virág Benedek képéről metszetet készített, ugyanezt tervezi Kis Jánossal és Himfyvel, vagyis Kisfaludy Sándorral kapcsolatban is.

³⁴ A tatai kőedénygyárat Schögl János György alapította, ő működtette a XVIII. század végén. Tőle veje, Pasteiner József örökölte, aki Fischer Farkasnak adta el. Vö. KATONA 1978. 184.

³⁵ A holicsei fajanszmanufaktúrát Lotharingiai Ferenc alapította 1743-ban. Az üzem 1786-ban állt át kőedénygyártásra, de továbbra is gyártott fajanszot és porcelánkészítéssel is folyamatosan kísérletezett. Vö. KATONA 1984. 81–82.

relmes zsebórával méri a személyes időt. A költői kép értelme Ányos szerint: Egy ifju szerelmességét tartya karjai között és zsebóráját tekénti:³⁶

*Midőn a bal szelek viszik vitorlámát,
Nem győzőm sürgetni unalmas órámat;
Ha pedig Klórisom piheg kebelemben,
Száz pillantást egynek számlálok szívemben.*

A leltárba nyilvánvalóan azért nem került az óra, s még több fontos tárgy, mert azok sorsáról már a hivatalos osztozást megelőzően döntöttek.

A leírásból kitűnik, hogy több szoba reprezentációs célt szolgált. Az elsőben fogadni lehetett a vendégeket, a második — az osztálylevelben „zöld szobának” nevezett — szobát társalgóként és tálalóként használhatták, de egy személy szükség esetén alhatott is benne. A legnagyobb méretű az ebédlőként használt harmadik szoba volt, amelyben a nagy asztalnál 24 személy fért el. Itt szolgálhatták fel a forró csokoládét, a kávé, az édességet vagy az ürmöst. A pincéből ízletes somlói, felsőörsi bor és szilvapálinka is került az asztalra.³⁷ A három keményfa asztalka mellett kártyázhattak, ostáblázhattak vagy társaloghattak a vendégek.

A többi szoba a család magánéleti teréhez tartozott. A negyedik, ún. „kék szobában” elhelyezett tornyos ágyon³⁸ a szülők aludtak, az ötödik, ún. „sárga szobában” a férfi családtagok, hatodikban a lányok nyoszolyákon pihentették ki fáradalmaikat. A hetedikben talán a vendégek, míg a cselédszobában a házi cselédek lakhattak szerény körülmények között. Az iratokban nincs utalás arra, hogy a falakat freskók díszítették volna, de az nagyon valószínű, hogy a bútorzathoz illő színekkel festették ki a szobákat.

A családi környezetben, a neveletésben találjuk annak magyarázatát, hogy az 1780-as években a költő kikelt a magyar viseletet és szokásokat átalakító, a „magyar nemzet” jövőjét veszélyeztető új (nyugat-európai) divat: a „pipes ruházat”, szagos kendők, abroncsos, fodros, csipkés női ruházat, „párizsi cipők” terjedése ellen. 1782-ben a „nagyszombati nemes ifjúsághoz” címzett költeményében (*A régi magyar viseletről*) a hagyományos életvezetés mellett érvel:³⁹

³⁶ Az idézet helye: LŐKÖS 1984. 59.

³⁷ IRÁNYI 2000a. 45., IRÁNYI 2000b. 119–120. Az osztálylevel szerint az 1782. május 17-én kezdődött osztozáskor a három testvér az esztergári pincében tárolt 22 ¾ pozsonyi akó somlai, 65 akó felsőörsi boron, 4 akó szilvapálinkán osztozott meg. MOL P 6. Az Ányos család levéltára. Évrendezett iratok, 1782. Osztálylevel, 1782. május 23.

³⁸ A presztízszértékű tornyos ágyról részletesen ZENTAI 2002. 192–197.

³⁹ Az idézet: LŐKÖS 1984. 89.

*Együgyü öltözet, csinos tisztasággal,
Mértékletes élet, igaz jámborsággal,
Erkölcsök szállása, nem pedig gőgösség,
Mellyet vétek követ, s végtére szegénység.*

A János bátyja biztatására írt verset a megyében mint névtelen szerző hazafias művét olvashatták, ugyanis a költő tartott a hiú dámák bosszújától. 1782. március 2-án kelt levelében teljes titoktartást kért testvérétől: *„szerettedre kérek, ki ne myilatkoztasd nevemet, sőt olly fortélllyal közöld másokkal, hogy azt se tudhassák, hogy tőled jöttek ki ezek a versek, mert külömben könnyü volna reám a gyanu; az okát ennek a titkolásnak magad elgondolhatod: kivált dámaítok, kikről csupa igazságot irtam, kiátkoznának a világból”*.⁴⁰

Az összeírásban figyelmet érdemelnek a különféle ládák, amelyeket többféle célra használtak. A bőrláda és megvasalt láda értékek (pl. ruhák) őrzésére és úti holmik tárolására egyaránt alkalmas volt. A parasztság körében akkor a láda még a szekrényt is helyettesítette, az Ányos családnál már alárendelt szerepet játszott. Valószínűleg ládában őrizték a család féltett iratait, okleveleit, amelyekre a jogszokás szerint a család feje, mindenkori legidősebb férfitagja felügyelt. A család levéltára végül két részletben: 1921-ben és 1931-ben végső őrzőhelyére, a Magyar Országos Levéltárba.

A szülők után maradt ingók és jószágok elosztására 1782. május 17-én és a következő napokban került sor.⁴¹ Az „osztozás” során előbb a cinedényeket, aztán a rézedényeket, harmadjára a fehér ruhákat, majd az ezüstneműeket, azt követően a szobákban található ingóságokat osztották fel egymás között. Az ezüstitárgyakat és szobai ingóságokat becsár szerint, sorshúzással osztották el; akinek valamiből kevesebb jutott, azt pénzzel kárpótolták. Ugyanígy jártak el a kevés tehén, ló és ökör esetében is. A hordónak szánt pintérfákat darab számra, az üres, valamint a borral vagy pálinkával telt hordókat pozsonyi akó számra; a granáriumban tárolt gabonát is egyformán osztották el.

Az ingóságokra vonatkozó „osztozás” utolsó előtti jelenetére aratás után, augusztus 9-én és szüret után került sor. Nyáron a határban termett őszi gabonát (búzát és rozsot) „kévékben egyenlő képpen” osztották el. A felsőörsi és somlai szüret nyomán készített boron a felsőörsi és esztergári pincében osztottak meg. Ányos Anna férje, *Komáromy Sándor* december 4-én vette át a borból nekik járó örökséget és az egy akó szilvapálinkát, melyeknek elismeréseként az utolsó feljegyzés is felkerült az osztálylevelére.

⁴⁰ Jegyzetében idézi LŐKÖS 1984. 256.

⁴¹ MOL P 6. Az Ányos-örökösök osztálylevele. Esztergár, 1782. május 23., kiegészítve augusztus 9., december 4. (A kiegészítéseket hozzáírták az osztályleveléhez).

Az örökösödési eljárás során a szülők által évtizedek során szorgos munkával összegyűjtött mobiliák 1782-ben – mintha földrengés sújtotta volna a falut – kimozdultak eredeti helyükről, hogy többé már sose kerüljenek oda vissza. Ifjú poétánk, aki talán elefánti magányából látogatott haza mielőtt októberben fehérvári gimnáziumi tanári állását elfoglalta, szomorúan tapasztalhatta a visszafordíthatatlan változásokat.

IRODALOM

- BÁNDI 1980 = BÁNDI László: Történeti emlékhelyek Veszprém megyében. Veszprém, 1980.
 BÁNDI 1996 = BÁNDI László (főszerk.): Emlékhelyek Veszprém megyében. Veszprém, 1996.
 BENDA 2006 = BENDA Gyula: Egy Zala megyei köznemesi gazdaság és család a 18. század közepén. Parraghy László hagyatéka. = Uő.: Társadalomörténeti tanulmányok. Bp., 2006. 249–340.
 CSÁSZÁR 1912 = CSÁSZÁR Elemér: Ányos Pál (1756–1784). Bp., 1912.
 HUDI 2004 = HUDI József: Ányos Pál és családja. In: Vár ucca tizenhét 1994. 2. sz. 203–206.
 IRÁNYI 2000a = IRÁNYI László: Nagyesztergár a XVIII. században. Veszprém, 2000.
 IRÁNYI 2000b = IRÁNYI László: Nagyesztergár a XVIII. században. Grossestergaj im XVIII. Jahrhundert. Veszprém, 2000.
 IRÁNYI 2000a = IRÁNYI László: Nagyesztergár a XIX. században. Veszprém, 2001.
 KATONA 1978 = KATONA Imre: A magyar kerámia és porcelán. Budapest, 1978.
 KATONA 1984 = KATONA Imre: A porcelán. Bp., 1984.
 KAZINCZY 1979 = Kazinczy Ferenc művei II. Levelek. Bp., 1979.
 KÓSA 2002 = KÓSA László: A polgári társadalom korának művelődése I. (A XVIII. század végétől 1920-ig). A hétköznapi élet kultúrája. In: Uő. (szerk.): Magyar művelődéstörténet. Második, javított kiadás. Bp., 2002. 258–331.
 LŐKÖS 1984 = LŐKÖS István (vál.): Ányos Pál válogatott művei. Budapest, 1984.
 MOLNÁR 2003a = MOLNÁR András: Deák Ferenc életrajza. In: Deák Ferenc élete és kora. Szerk. Hegybíró Éva. Győr, 2003. 9–24.
 MOLNÁR 2003b = MOLNÁR András (szerk.): „Zalának büszkesége”. Helyszínek, arcok, események Deák Ferenc életéből. Zalaegerszeg, 2003.
 SZAJBÉLY 1994 = SZAJBÉLY Mihály: „Íme, általküldöm elmém futtatását”. Ányos Pál levelezése. In: Vár ucca tizenhét 1994. 2. sz. 7–46.
 ZENTAI 2002 = ZENTAI Tünde: Az ágy és alvás története. Pécs, 2002.

SUMMARY

JÓZSEF HUDI

The Inventory of the Ányos Country-house in Esztergár in 1782

The history of literature has not dealt with the way of life of Pál Ányos' (1754–1786) family, who was a Pauline friar, a poet and a representative of sentimentalism. The author describes the every day life of a noble family by publishing and analysing the inventory of chattels taken in

FORRÁSKÖZLÉS

1782 after the death of Klára Róth, the mother of the poet. The family lived in Esztergár (Veszprém County) in a thatched house consisting of seven rooms, a servant's room, a kitchen and a pantry. The social status of the family was correctly expressed by pieces of inlaid furniture, patterned sofas, fine pieces of potteries, silver and golden dinner and coffee-sets. The library was not inventoried, however there are some data proving its existence.

Leg Kisebb Solgája
P. Ányos Pál

Ányos Pál névalírása